

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor
Félévre ... 4 kor.
Égész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Megjelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:
IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.Kiadóhivatal:
VIII., József-körút 43.
szám, földsz.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Keresolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Keresolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Keresolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Keresolyázó-Egylet,
Kassai Keresolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Keresolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Kores.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Keresolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Kores.-Egyl.,
N.-Bányai Torna- és Kores.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Keresolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Keresolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti, Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Keresolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Kores.-Egylet,
Rimaszombati Kores.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmezi Akad. Athléta Club,
Soproni Keresolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Keresolyázó-Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Keresolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Kores.-Egylet.,
Székesfehérvári Kores.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika Club,
Szolnoki Keresolyázó-Egylet,
Temesvári Keresolyázó-Egylet,
Torontáli Kores.- és Hajós-Egylet
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Keresolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Tornaoktatás a kereskedelmi iskolákban.

Köztudomásu dolog, hogy az internatussal egybekötött pár magán kereskedelmi iskola kivételével az ország több mint 25 kereskedelmi iskolájában a tanulók testi nevelésére semmi gond sem fordítatik.

Ugy gondolkoztak talán ez iskolák szervezésénél, hogy ha a gazdasági és ipari szakiskoláknál nincs szükség testgyakorlatokra, úgy itt sincs. Pedig az itt tanuló ifjaknak hetenkint 34—38 órát kell padban tölteni és a töménytelen írásbeli feladatok miatt otthon is majdnem ennyit ülnek. — Aztán az életben is csak ülő foglalkozást fognak végezni, ezért kellene fejlődő korokban testi épségükre több gondot fordítani. Ugyde nem is szükséges most arról beszélni, hogy mily kár volt ez iskolákból kihagyni a tornatanítást, mert az intéző körök a most napirenden levő szervezésnél be fogják illeszteni a tanítás menetébe a testgyakorlatokat.

Csak arról fog majd több szó esni, hogy mily tárgy szenved rövidéget a tornaórák miatt. — Ugyanis az már csakugyan nem remélhető, hogy a mostani heti tulsok óraszám felé egyszerűen odaillesztetnének a tornaórák.

Miniszterünk többször hangsúlyozta már, hogy nálunk az iskolák nem lehetnek tisztán szakiskolák, hanem kell, hogy nemzeti általános műveltséget is nyújtsanak.

Azt mondják azonban a szaktárgyak tanárai, hogy az élet oly sok követelménnyel lép fel az ifjakkal szemben, hogy az eddigi szakképzettséget még fokozni kell. — Én is hallottam erről sokat beszélni, még pedig a kereskedői és irodai világ oly alakjaitól, kiknek könyvelői, levelezői tudományuk (?) magas fokon állott, mert 20—30 év alatt érték e magasságot el egy és ugyanazon asztal mellett görnyedve. Azt óhajtanák persze a szövetkezetek igazgatói, hogy 25 frt havi fizetésért kapjanak egy kitűnő könyvelőt, német levelezőt, kalkulánst stb. Pedig bátran mondhatjuk, hogy egy szigorú kereskedelmi iskolánál érettségit tett növendék szak- és általános ismeretekben bátran kiállja a versenyt leendő igazgatóival. — Az a hiány, melyet a szakkörök találnak a végzett növendékeknél, csak olyan, mit az egy üzletből más üzletbe átlépő alkalmazottaknál mindig megtalálhatunk, melyet pár heti gyakorlat eltüntet.

Ne féltsük tehát a szakműveltséget attól a pár órától, melyet a testgyakorlatokra szentelünk.

Arról kellene azonban a szervezés munkáját végző köröknek gondolkozni, hogy milyen legyen a testgyakorlatok tanítása a felső kereskedelmi iskolában. — Ugy kellene a tanítást vezetni, hogy (heti egy rendes) délelőtti tornaórán kívül legyen egy délután a játéknak és a sportoknak szánva.

Az osztály tanítást pedig váltaná fel a csapat tanítás. Ez iskolákban a 15—19 éves

ifjak igen könnyen beoszthatók osztályra való tekintet nélkül a délutáni gyakorlatokra egyes csapatokba erő és ügyesség szerint. — A tornaoktatás, a szabad és szertornázás délelőtti órán osztályonként történnék, mert a rendes tanórák miatt itt nem lehetne csapattanítást végezni.

A csapatok játéktanításánál érvényesíteni kellene a tanulók önálló rendelkezését; tanítsák őket maguk a gyengébbeket, vezessék őket maguk a játékokat. — A tanári felügyelet észrevétlen legyen és csak a serkentésre és a kellő szabályok betartására irányuljon. — A játékok mellett a korcsolyázás, esetleg uszás is gyakoroltassék. De mindenestre állandó gyakorlatait képezze az ifjakkal a gyaloglás, futás, ugrás, dobás, szóval az athletikai, szabadterei gyakorlatok.

Ily módon a kereskedelmi iskolákban egy új, szabadabb testi nevelés lépne életbe, mitől sok jót várhatunk.

L. M.

A méta.*)

Derék szándéka volt annak a tizenhat ifju úrnak, a ki f. hó 5-én igazi sport-pályán magyar kifutós méta játszott. Hadd legyen egy kis joguk a porondon a nemzeti játékoknak is. A kísérlet, sajnos, nem sikerült. Mert azok a fiatal urak teljességgel nem tudnak labdázni. Adogatás, ütés, dobás, kapás, hajítás csupa kezdetlegesség volt. Engedelmet kérek, de mindezt ugyanazzal a kevély gimnazista érzellemmel szemléltem, mint most harmincz esztendeje — a mai vámház helyén — a normalisták métazását. Majd öt-hat esztendő múlva, öcskösök! . . . Mert a labdázás iskoláját is végig kell ám járni; a méta nem olyan, mint a hegedülés, hogy t. i. mindenki ért hozzá, ha nem is próbálta.

Ekként azonban csak azokról a fejletlen kis fiukról gondolkoztam, akkor régen. Tegnap máson járt az elmém. Tizenhat pompásan megtermett, minden athletasportban jeles fiatalember árulta el, hogy a magyar labdázáshoz nem ért; nem pedig azért, mert erejüket és idejüket a football foglalta el mostanig. S nekem tulajdonképen megvolt az a nem éppen kedves elégtétel, hogy való igaznak bizonyosodott, a mit évek óta hajtok: hogy t. i. a labdarugás szörnyen egyoldaluan fejleszti az ember ügyességét, találékonyságát, sőt alkalmasint a testét is. Anglusabbak vagyunk az anglusnál. Mert ködös Britanniában játszanak az emberek más játékot is, nemcsak a footballt. Mi azonban azt hisszük, hogy ez a leganglusabb, sőt az egyetlen igazi anglus játék. Magyar erkölcs! Eszembe jut, mit mondott az anglo-mániában szenvedő Palochay báró inasa, az öreg János, mikor gazdájával visszatért Londonból:

*) A »P. H.« f. hó 6-iki Esti levele, melyben Tóth Béla szelímes igazmondását el kell ismernünk.

S z e r k.

— Láttam én odakint igen sok anglust; de olyan szörnyű anglust, amilyen az én báróm, nem láttam egyet sem.

Hogy fiatal uraink most egyszerre ráadják magukat a magyar labdázásra, nem igen hiszem. A football lévén minden idő, alig gondolható el, hogy a méta is juthat ötven óra training. Ennyi ugyanis okvetlenül kell. Hiszen az ábéczét sem tudja ez a mai nemzedék. Ötven óra múlva azonban már, azt hiszem, felségesen játszanák ezt az igen nehéz, igen érdekes és sokféle derékséget kívánó játékot. Csakhogy hol az a huszonöt délután? minden időt megesz a football.

Ezért vetem én reménységemet a középiskolákba. Ha ott a tanár urak a méta gyakorlására buzdítják az ifjuságot, egy két év múlva olyan magyar labdázó-csapatok támadnak itt Budapesten és egyebütt is, hogy örülhet a lelkünk. S ha kiáll a gyöpre, vagy husz-harmincz hatalmas gyerek, a ki azt mondja a mai athletáknak, »gyertek, ha mertek«, bizonyos, hogy a football mellett majd a méta is jut idő és komoly gyakorlás.

Nem mondja azt semmi okos ember, hogy a magyar labdázással meg lehet menteni a hazát; de az bizonyos, hogy a labdarugás csak egy irányban fejleszti az erőket. Mint mondtam: nem rég láttuk. A kar, a kéz mostoha sorsra jutott. Csupa Herr Unthan vitézkedik mostan. A láb minden. S ez helytelenség; vétés a testgyakorlat oekonomiája ellen.

A középiskolák országos versenyein is helyet kellene adni a méta, még pedig az elsőt. Magyar labdajátékot eddig is mutattak be a fiuk itt a millenniumi gyöpon; de biz az csak afféle igazi bemutatás volt: tessék, lássék. A méta olyan fontosnak kell lenni a mérkőzéseken, hogy a középiskolákban eleve dobogjon minden sziv: ki lesz a pálma? Szabadkáé-e vagy Miskolczé? Oxford-e vagy Cambridge? Azt hiszem, ez az idő is csak elérkezik majd. Iskolai testgyakorlásunk még most is nyögi a német szertornázás hagyományait, sőt tulajdonképen csak az átmenet stádiumában van. Ha majd teljesen győznek az iskolai játékok, s a labdarugás kellő korlátok közzé kerül, a méta is visszanyeri régi becsületét. S forrása lesz az új nemzedék erejének, bátorságának, ügyességének és magyar jókedvének.

A magyarországi Tornaegyletek Szövetségének

IV. kerületi tornaünnepélyét a Besztercebányai Sport-Club Besztercebányán, 1902. évi június hó 14. és 15-én a következő sorrend és feltételek szerint rendezi.

Sorrend.

1902. június 14-én (szombaton).

D. u 3. órakor: Football-mérkőzés, az erre felkérhető két fővárosi és két vidéki egylet football-csapata között.

1902 junis 15-én (vasárnap).

Délelőtt:

1. 8 órakor: Fülelabda-verseny előmérkőzése.
 2. 1500 m.-es síkfutás.
 3. Súlyemelés 30 kg. súly.-al
- (csupán vidéki egyletek részére) } Ezen két verseny egyidőben tartatik meg.
4. Tornász főverseny: nyújtó-, ló- és távolmagasugrás. A nyújtón és lovon 2 előirt és egy szabadon választott gyakorlat; az ugrás 2 méter távolságba helyezett 10 cm. magas ferde elugrási szögletű deszkáról történik.
 5. 100 m.-es síkfutás előfutamai.

Délután:

- 2 órakor: Gyülekezés a IV. Béla király-téren.
- 2 óra 30 p.-kor: Kivonulás az ünnepi térre.
- 3 órakor: Felvonulás. Ünnepi beszéd. Zászlók koszoruzása.
6. Szabadgyakorlatok.
7. Mintacsapatok tornázása nyújtón.
8. A 100 m.-es síkfutás döntő futama.
9. Távolugrás magas-) Ezen versenyek ugrással egybekötve (a magas-) alatt csapattornázás ugrás a földről történik).) az egyletek által hozott saját szereken.
10. Diszkoszvetés.
11. Fülelabda-verseny döntő mérkőzése.

A versenypálya.

A football-mérkőzés és a fülelabda-verseny 100/50 m.-es gyéppályán folyik. Az 1500 méteres síkfutásra körpálya, a 100 méteres síkfutásra egyenes pálya szolgál. Mindkettő gyéppálya.

A magasugrás rohanó pályája gyéppálya. A diszkosz- és súlydobás a rendező egylet által rendelkezésre bocsátandó; nem használt szerekekkel történik.

Feltételek.

1. A versenyek rendezése és elbírálása a M. O. T. Sz.-nek versenyszabályai szerint történik. A fülelabda-versenyre azon szabályzat érvényes, mely a szövetség 1902. évi márczius 21-én tartott igazgató bizottsági ülésén fogadott el.

2. Minden versenyző tartozik a felvonulásban és szabadgyakorlatokban mindvégig résztvenni, mert a ki ezekben részt nem vesz, — habár a versenyből mint győztes vagy mint díjra érdemes kerül ki — versenydíjat nem kap.

3. Minden verseny kezdetét kürtjel tudatja, mely kürtjel után 2 perczzel a verseny kezdetét veszi.

Jelentkezések és nevezések.

a) Az ünnepélyre meghívott és azon résztvenni óhajtó egyesületek tartoznak részvételüket — a résztvevők számának, valamint annak megemlítése mellett, hogy a csapattornázásban hány csapatban és milyen szereken óhajtanak résztvenni — 1902. évi május hó 25-éig bejelenteni.

b) A fülelabda versenyre, valamint az egyéni versenyekre a nevezési zárlat 1902. évi június 1.

c) A jelentkezések és nevezések a »Besztercebányai Sport-Club« titkára, Zachar István úr czimére Besztercebányára intézendők.

A nevezésnek tartalmaznia kell: a versenyző nevét, állását, életkorát, az egylet czimét, a melynek tagjaként indul és a verseny nemét, végül az illető egylet vezetőségének igazoló aláírását.

Díjak.

1. A tornászati főversenyben az 1-nek a B. S. C. arany-érme és tiszteletdíj, a 2-nak nagy ezüst-érem, a 3-nak kis ezüst-érem, a 4-nek bronz-érem.

2. A mintacsapatok tornaversenyében az 1-ső csapat minden egyes tagjának kis ezüst-érem; a 2-ik csapat minden egyes tagjának bronz-érem

3. A síkfutási versenyekben az 1-nek nagy ezüst-érem és tiszteletdíj, a 2-nak kis ezüst-, a 3-nak bronz-érem.

4. A diszkoszdobásban az 1-nek nagy ezüst-érem és tiszteletdíj, a 2-nak kis ezüst-, a 3-nak bronz-érem.

5. A távolugrás és magasugrás (összetett) versenyben az 1-nek nagy ezüst-érem és tiszteletdíj, a 2-nak kis ezüst-, a 3-nak bronz-érem.

6. A súlyemelés-versenyben az 1-nek nagy ezüst-érem és tiszteletdíj, a 2-nak kis ezüst-, a 3-nak bronz-érem.

7. A football-versenyeken a győztes csapat minden tagjának ezüst-, a többi csapat tagjainak bronz-érem.

8. A fülelabda-versenyben a győztes csapat egylete részére tiszteletdíj.

A tornászati főverseny előirt gyakorlatai.

A) Nyújtó.

1. Mellső oldalfüggésből felső fogással támaszba lendülés és egyuttat a bal (jobb) lábat a bal (jobb) kéz alatt átfeszíteni oldalülésbe a bal (jobb) czombra, alsó fogással szabad malom előre, fél fordulat balra mellső oldaltámaszba a rud tulsó oldalára, hozzácsatolt szabadkeleppel hátra és abból leugrás hátra.

2. Mellső oldalfüggésből felső fogással feltolódás hajlított támaszba a bal karra, fél fordulattal támaszcseré hátsó hajlított támaszba alsó fogással, leereszkedés előre hátsó függő mérlegbe, leereszkedés hátsó függésbe, a bal kezét eleresztve egész fordulat jobbra mellső oldal-függésbe és leugrás.

3. Szabadon választott gyakorlat.

B) Ló.

1. Ugrás mellső oldaltámaszba és bal láb körzés kívülől befelé, azután jobb láb körzés kívülől befelé és rögtön páros láb átlendítés jobbra hátsó oldaltámaszba, a jobb lábat hátra balra átfeszíteni és olló jobbra a nyeregbe, a jobb lábat hátra jobbra átfeszíteni mellső oldaltámaszba, bal előlengés és tempor lendülettel balra vetődési felülés lovagülésbe a nyakra, leollózás.

2. A lovat hosszában tepeosztással átugrani.

3. Szabadon választott gyakorlat.

A ló magassága 120 cm., a deszka távolsága 40 cm

Mintacsapatverseny gyakorlatai a nyujtón.

1. Mellső oldalfüggésből felső fogással lengés, a második előlendületnél billenés lebegő támaszba és alugrás előre.

2. Mellső oldalfüggésből lengés kettős fogással (bal felső, jobb alsó) a második előlendületnél billenés azonnal kanyarlati átugrás balra.

3. Mint 2. de ellenkezőleg, azaz bal kéz alsó, jobb kéz felső fogással és kanyarlati átugrás jobbra.

4. Mellső oldalfüggésből alsó fogással lengés, a második előlendületnél billenés és keplelendülés előre terpesztett lábakkal (a lábfejek a rudhoz szorítandók) mellső oldalállásba a nyujtó mögé.

5. Mellső oldalfüggésben lengés felső fogással, a második előlendületnél billenés lebegő támaszba, egy szabad kelep hátra, bukóbillenés és alugrás előre.

A Ferenczvárosi Torna Club Prágában.

Budapest, május 6.

A F. T. K., mely rövid idő alatt dicséretesen felküzdötte magát az I-ső oszt. magyar football csapatok közül a második helyre, a »Slavia Sportovní Club« meghívására Prágában járt, hogy összemérje erejét e kiváló cseh csapattal. E mérkőzés — mint tudósítónk írja — a cseh sportközönség rendkívüli érdeklődése mellett folyt le s 4:1 arányban végződött a csehek javára.

A mérkőzés délután 4 órakor vette kezdetét. A magyarok a sors döntése folytán szél ellen állottak fel, de daczára a rendkívül erős és szívós cseh csapatnak és a nagy szélnek, csakhamar ott teremnek cseh kapunál s veszedelmesen fenyegetik azt; akkor azonban a csehek, látván, hogy nem kicsinylendő ellenféllel van dolguk, megfeszítvén minden erejüket, elveszik a magyaroktól a labdát s villámsebességgel sietnek vele a magyar kapu felé. De a magyar kapuvéd is éber figyelemmel őrökdi s kitünő védeése miatt sokszor részesül a cseh nézőközönség elismerő tapsaiban. Így változatosan a magyar és cseh csapat közötti kemény küzdelem csaknem 15 perczig tart, amikor Baumruck, a csehek kitünő jobb szélső csatárja nyilsebességgel rohanván a labdával a magyar kapu felé, azt védhetlenül belövi, megszerezvén így csapatának az első goalt; ezt ismét 15 percz múlva egy második goal követi, a melyet a bal összekötő irányított be a kapuba s így az első félidő 2:0 arányban végződött.

A második félidőben folytatódik az előbbi sebes tempó s a magyar csapatok több ízben ismétlődő szép támadása sokszor bámulatra ragadja a cseh nézőközönséget, goal azonban ismét nem esik a magyar részről, míg ellenben a csehek ismét 15—15 percznyi időközben két újabb goalt lőnek a magyar kapuba. Ekkor történik, hogy egy rendkívül erős támadás közben az egyik

cseh-játékos 2 kézzel lefogja a magyar középső fedezetet, így akarván őt a védelemben megakadályozni, mire a cseh bíró büntető rúgást ítél meg a magyarok javára. Erre Fekete a magyarok bal hátvédje felhasználván a kínálkozó jó alkalmat, a bíró füttyentésére kivédhetlen erővel beröpíti a labdát a csehek hátlójába, megszerezvén ezzel a magyaroknak az egyetlen goalt. Később a csehek is elérnek egy büntető rúgást, de azt Pápai a magyar kapuvéd ügyesen kivédte s így a mérkőzés a fenti eredménnyel fejeződött be.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy a cseh bíró a játék folyamán teljesen pártatlanul ítélkezett s a cseh nézőközönség magatartása a mérkőzés alatt valóban mintaszerű volt s e tekintetben követendő mintaképeül szolgálhatna a mi magyar nézőközönségünk különösen fiatalabb elemeinek. A játékot nagy figyelemmel és gyönyörködtetéssel kíséri, de soha a legkisebb közbekiáltással nem zavarja és sem a játékosokat, sem a bírót sértő megjegyzéseivel nem bántalmazza; de igenis megtapsolta a játékost, valahányszor ügyeskedik, ha mindjárt az ellenfél csapatába tartozik is.

Kárpáti Béla.

Labdarugás.

Budapesti Torna-Club 5:1 eredménnyel győz a Ferenczvárosi Torna-Club ellen.

Budapest, 1902. ápril. 27.

A magyar bajnokság tavaszi fordulójának két első helyezette mérkőzött ápril. 27-én a bécsi Challenge Cup vándordijért. A B. T. C. ugyan már egy ízben megnyerte a versenyt, mivel márczius 28-án a F. T. C. a hetekkel azelőtt megállapított napon a küzdterén nem jelent meg, a B. T. C. azonban nem akarván vita tárgyává tenni a Ferenczvárosiaknak — különben minden alapot nélkülöző — protestjét, mert ápril. 27-én másodszor állott ki a porondra, hogy a F. T. C.-bal megmérkőzzék. S nem sok hja volt, hogy a B. T. C. ismét küzdelem nélkül irhatott volna fel egy eredményt idei győzelmi listájába, mert a Ferenczvárosiaknak ismét nem volt kedvük mérkőzni. Okot erre az a körülmény szolgáltatott, hogy nem akartak beleegyezni Wachudának (a Wiener Athletic Sport-Club kapitányának) bíraskodásába, azon indokolatlan hipotézisből kiindulva, hogy Wachuda, ki állításuk szerint, a B. T. C. kötelékébe tartozik, partos magaviseletet tanúsítana eljárásában. A Challenge Cup mérkőzéseinek szabályai ugyanis előírják, hogy az a két ország (Magyarország és Ausztria) csapatainak döntő mérkőzésén Cricketter tag legyen bíró. Jelen esetben azonban Cricketter nem jöhetett le Budapestre, hanem táviratilag értesítették a Torna-Clubot, hogy a Budapestben időző bécsi Wachuda bíraskodása ellen semmi kifogásuk nincs.

Ezt a tényállást tudta mind a két csapat kapitánya. Horváth Ferencz ur, a Ferenczvárosiak kapitánya ezt

nem akarta tudomásul venni s csapatát arra bírta, hogy a nagy számban megjelent közönség türelmét koczkará téve, a küzdterén meg ne jelenjen. Sőt beszédet is intézett a tribün publikumához, s a két csapat magán-ügyét a nézők színe elé vivén, kijelentette, hogy csapata nem játszhat akkor, midőn a B. T. C. egy tagja bíróként szerepel. Szerencsére ígéretéhez nem maradt konzekvens, mert a csapat mégis csak kivonult a pályára a szép számban megjelent ferenczvárosi polgárok ovációjától kísérve. Nézetünk szerint a két csapat belügyeinek elintézése nem a közönség foruma elé való, hanem a felettes hatóságok (Challenge Cup bizottság, M. L. Sz.) hatáskörébe tartozik. A publikum játékot kíván látni, nem pedig veszekedést és igen csodálkozunk azon, hogy egy oly exponált állású személy, mint a szövetség főtitkára, ily jelenetet idézett elő.

A mérkőzés különben egyike volt ama érdekes küzdelmeknek, melyet a B. T. C. és a F. T. C. eddigi találkozásain megszoktunk. A B. T. C. ellenszéllel kezdi a játékot s alig egy percz lefolyása alatt a Ferenczvárosiak kapuja előtt állandó ostrom alá fogják az ellenfél helyzetét, melyet a F. T. C. védelme jelesen tart. Egy-egy erősebb backrugás a labdát a Ferenczvárosiak csatársora elé adja, mely a tőle megszokott szép kombinációval és gyorsasággal a játék esélyeit a F. T. C. javára billenti s az első tíz percz leforgásán belül a labda a B. T. C. kapujában fenakadt. A látszólag off side állásban levő Kovács lőtte azt, melyet Bádonyi könnyen kivédhetett volna, de — elég helytelenül — off side-t kiabálván, hátrattét kezekkel nyugodtan nézte a labda beröpülését. Rövid időre a B. T. C. viszonozza az eredményt s egy újabb goal elérése által, az első félidő végeig a vezetést maga számára biztosította.

A második félidőben ugyancsak szél ellen játszik a B. T. C. Úgylátszik az időt is sikerült a Torna-Club ellen hangolni, mert a halftime alatt a szélirányt vál oztatva, ismét a Ferenczvárosiakat segítette. Az első félidő gyors tempója azonban kimeríteni látszik F. T. C. csapatát, mert védelmében bizonyos bágyadság mutatkozott, a mi a B. T. C.-nak gyors egymásutánban beadott további három goalja bizonyít. A játék vége felé mindkét csapat lassabban játszik s csak egy-két bérohanás teszi érdekessé rövid ideig a kapuk előtti küzdelmet.

A Ferenczvárosiak nagyon szépen játszottak; a csatársor brillánsan támadott s különösen a három középső csatár Borbás, Pokorny és Feketeházy sok munkát adott a B. T. C. kipróbált védelmének. A halfback-sor elég jó volt, a hátvédek közül a kis Svarcz vállott ki ismét merész játékkal.

A B. T. C. csatársorában Mannó hiányzása alapos változtatást idézett elő; Buda centerbe ment, Ryda I. pedig Buda helyén a jobb szélen játszott. Buda kitünően állotta meg helyét, Ryda I. új ember a csapatban; centerézései szépek, technikája figyelemre méltó; Budán kívül Rókának különösen jó napja volt; kitünő passz-

játéka s nyugalma előnyös befolyással bírt a forwardssor összejátékára nézve. A védelemben Ordódy a tőle megszokott modorban hathatósan segítette csapatát a győzelemhez, míg a brillánsan védő Wagner valóságos áttörhetetlen bástyáját képezte a B. T. C. védelmének.

Biró Wachuda a W. A. C. tagja volt, ki természet-szerűleg, a játék megkezdése előtt a Ferenczvárosiak kapitánya által előidézett kínos jelenet pressziója alatt állva, ép a B. T. C. csapatával szemben tanusított sokszor alig indokolható tulszigort.

Magyar Uszó-Egyesület — Sportovní Club Union 0:0 eldöntetlen.

Budapest, május 4.

Csekély érdeklődés mellett folyt le f. hó 4-én a M. U. E. és a prágai Union közötti mérkőzés a margitszigeti pályán

Az érdekesnek ígérkező mérkőzést nagyon elrontotta a folytonos esőzés, mert a margitszigeti gyéppályán a sikos talaj miatt alig bírtak megállani a játékosok.

Az Union csapatának ez volt első budapesti szereplése, miért is minden erejét igyekezett kifejteni, hogy a győzelmet magának biztosíthassa. Játékuk elég tetszetős, ügyesen kombinálnak, de nem elég gyorsak. A játék kezdetén néhány perczig úgy látszott, mintha elnyomná a magyarokat, de a M. U. E. védelme csakhamar összeszedve magát a támadást visszazorítja a csehek területére. Néhányszor sikerült a M. U. E. csatárainak az ellenfél kapuját megközelíteni, de minden eredmény nélkül. A játék folyamán csakhamar kitűnt a két csapat egyforma képessége; ha a magyar csapat támadott, a csehek azonnal viszonozták a támadást, de kapulövésre csak elvétve akadt alkalom.

Az első félidő eltelt minden eredmény nélkül.

A második félidőben is meglátszott, hogy a két csapat mennyire egyforma, mindegyik oldalon volt két-két cornér is, de ezek is eredménytelenül maradtak.

Meg kell említenünk, hogy a M. U. E. csatársora igen gyenge volt, különösen Sábán, Szűsz és Békés sehogy sem voltak díszponálva, annál jobban játszott a fedezetsor és Bodor, Fehéry a védelemben.

Biró Herczeg volt, ki a 90-ik perczben kiállította a prágaiak kapusát, mert illetlenül viselkedett.

Vienna Cricket and Football-Club 2:0 eredményyel győz a Budapesti Torna-Club ellen.

Bécs, 1902. május 4.

A két régi riválisnak 12-ik találkozása megint a magyar csapat leveretésével végződött. 6 tartalékjátékos-sal volt kénytelen Bécsbe menni, mert I. csapatjának tagjai részint betegség, részint hivatalos elfoglaltság miatt akadályozva voltak a Bécsbe való utazástól. Így a csapat új játékosokkal volt kénytelen legjobb erőit pótolni, kik megállották ugyan derekasan helyüket, de egymás játék-

modorát nem ismerve a B. T. C. csapatától megszokott szép összjátékot nélkülözték. A bécsiek teljes csapattal állottak ki s ennek daczára erős küzdelmükbe került, hogy a B. T. C. megtizedelt első csapata felett győzelmet arathassanak. A Torna-Club csapata a következőképen állt fel:

Rapos,
Lucius, Stobbe K.,
Cservenka, Ordódy, Skrobák,

Hajós, Hlavay, Buda, Bádonyi, Ryda I.

A mint Roland bíró a match megkezdéséhez a jelet megadta, a Cricketterek csatársora hatalmába kerítvén a labdát, erős ostrom alá fogja a B. T. C. kapuját, néhány perczel megkezdés után a labda már fennakadt a B. T. C. kapu hálójában. Ordódy testéről pattant az a kapuba, épen akkor, midőn a B. T. C. kitűnő center-halfja, Shyres csatárt meg akarta akadályozni a goalra való lövésben. A játék erős tempóban folyik tovább; a magyar csatársor lassan-lassan egymáshoz szokik s egy-két alkalommal ügyes pass játék után a bécsiek pozícióját veszélyeztetik, de eredményt elérni nem tudnak, mert minden kísérletet meghiusít utolsó pillanatban a bécsiek két kitűnő hátvédjének, Siems és Leuthe-nek brilláns védelme. A Cricketterek csatárai sem késtek, ügyesen előre viszik a labdát s a kapu előtti támadó kavarodásban Schönewolfnak alkalma nyílik a labdát a Budapesti Torna-Club goaljába röpiteni. Több eredményt egyik fél sem ért el a játék végeig. A második féldőben a Cricketterek az elején diktált erős tempó folytán lanckadni kezdenek s a B. T. C. gyakrabban lép fel támadóként; a második féldő eredménye 0:0. A Cricketterek komplett csapatában különösen a forwards- és backsor nyerte meg tetszésünket; előbbiben Schönwolf, Hütte és Rabe kiválóan játszottak; a halfbacksorban Rodfern vált ki leginkább.

A B. T. C. csapata — talán épen gyöngesége tudatában — ritka önfeláldozással és lelkesedéssel játszott.

Nem szoritkozott tisztán védelemre, mint azt a Cricketterek 4 héttel ezelőtt Budapesten tettek, midőn tartalékjátékosokkal bíró csapatot voltak kénytelenek kiállítani, hanem támadtak s a védelmet nem az egész csapatra, hanem fedezet, hátvéd és kapusra bízták. Tisztességes játékot s nem kézzel-lábbal való szánalmas védelmet akartak produkálni s ha vereséggel is végződött rájuk nézve a küzdelem, lelkiismeretük nyugodt lehet, mert becsületesen, szívvél-lélekkkel játszottak.

Ordódy páratlan ügyes játékával mindent megmentett, a mi megmenthető volt. Hűséges munkatársai voltak Lucius és Rapos; előbbi gyorsaságával sokszor megzavarta az ellenfél támadásának kombinációit, utóbbi pedig különösen a második féldőben több ízben tette ártalmatlanná szép védelmével a Cricketterek veszélyes lövéseit.

A csatársorban két új ember szerepelt, Bádonyi és Hlavay; a B. T. C. kipróbált kapusa azonban sehogysem váltott be csatárnak; Hlavay ügyes játékos,

de nem bírja még a tempót s helyezkedései sem a legszerencsésebbek. Ryda I. a balszélen jól állotta meg helyét. Buda és Hajós tőlük telhetőleg mindent megtettek, hogy a B. T. C. csapata pozitív eredményhez jusson.

Bíró: Roland (W. F. C. 1898) volt. Korrekt és körültekintő s az eddig szerepeltek közül a legtisztességesebb bíró. Ajánljuk magyar csapatainknak bécsi matcheik alkalmával.

„S.-V.“

Különfélék.

A Budapesti Sport-Club pályamegnyitó ünnepét tartotta e hó 4-én vasárnap. Az athletikai versenyeken kívül football és futóméta mérkőzést tartottak. Footballban a Müegytemi Football-Club győzött 1:0 eredményvel elkeseredett küzdelem után a Budapesti Sport-Club felett. Futómétában, — mely a játékra mindenképen rá akarják fogni a magyar eredetet — pedig a Budai Torna-Egylet győzött a B. Sp. C. csapata felett. A pálya nagyon homokos és nem igen alkalmas athletikai vagy matchek rendezésére. Az athletikai versenyek részletes eredménye a következő:

100 m. síkfutás. 1. Schubert Ernő, 2. Mező István, 3. Rupp Gyula.

Távolugrás. 1. Kovács Nándor, 2. Kolber Albert.
60 méteres junior. 1. Klein Jenő, 2. Gorka Ágoston.

1000 m. 1. Nagy József, 2. Telkesi Iván, 3. Gorka Ágoston.

3 Angol mérföldes síkfutás. 1. Brédl Pál, 2. Penninger Gusztáv.

1/4 angol mfd. 1. Klein Jenő, 2. Kolber István, 3. Mező István.

»S. V.«

A Magyar Athletikai Club Szövetség bajnoki vívóversenye szép eredménnyel folyt le a Magyar Athletikai Club margitszigeti klubházának termében.

A versenyek, melyek mult hó 25-én kezdődtek, három napig tartottak és ismét fényes tanubizonyágot tettek kard- és törvívó sportunk nagy haladásáról.

Magyarország kardvívó bajnoka 1902-re Békéssy Béla honvéd huszárfőhadnagy (M. A. C.) lett, a mi rá nézve annál nagyobb dicsőség, mert ellenfele a tavalyi első győztes, dr. Nagy Béla volt, kinek idei győzelmében is nagyon sokan és méltán bíztak.

A versenybírótság a díjakat ekként osztotta ki:

Kardverseny:

Első Békéssy Béla huszárfőhadnagy (M. A. C.) Magyarország kardvívó bajnoka 1902-ben, bajnoki aranyérem és szalag és a honvédelmi miniszter által első díjúl felajánlott remekművi ezüst szivardoboz. Dr. Nagy Béla (W. V. K.) a kultuszminister által felajánlott mahagoni dohányszó asztal és készlet és nagy ezüst-érem. Harmadik Krencsey Géza (W. V. K.) a Fővárosi Vívó-Club által felajánlott diszes ezüst szivardoboz és nagy

bronz-érem. Negyedik Halász Gyula honvédfőhadnagy (Magyar Vivó-Kör ezüst-szobra). Ötödik Farkass László (lovag Freystädtler Lipót által felajánlott drágakövekkel díszített sétatob). Hatodik dr. Haberfeld Marczel (F. V. K.) a M. A. C. által felajánlott bronz-szobor.

Vitőrszerzés:

Első Mészáros Ervin cs. kir. ulánus-hadnagy (M. A. C.). A vitőrszerzés 1902-re, bajnoki arany-érem és szalag és remekművű ezüst-serleg. Második Lestyánszky Dezső (A. V. K.) a Wesselényi Vivó-Club arany-érme és a M. A. Sz. ezüst-érme. Harmadik Koós Kálmán honvédfőhadnagy (a M. A. Sz. bronz-érme és a közös hadügyminiszter által felajánlott diszkard). „S.-V.“

A Budapesti (Budai) Tornaegylet III nyári torna-ünnepélye. Hűvös, borongós idő, mely a délután folyamán erős esőzésbe ment át, zavarta meg a fényesnek ígérkező ünnepélyt, melyet B. B. T. E. hosszas alapos készülődés után f. hó 8-án rendezett kies fekvésű szép sporttelepén.

Az idő viszontagságai dacára azonban a rendezett ünnepély minden részében sikerültnek nevezhető úgy a résztvevők nagy számát tekintve, mert 12 egyesület 215 taggal volt képviselve, mint az elért eredmények szempontjából, a mennyiben két új országos rekord lett megállapítva. A nagyszámu és előkelő nézőközönség, melynek soraiban dr. Berzeviczy Albert b. t. t., Apponyi Albert gróf, képviselőházi elnök, Darányi Ignác földm. miniszter, Gromon Dezső államtitkár, Ludwigh János főrendiházi tag, Wimpfner Béla kir. tan., Jász Géza a M. O. T. E. szövetség titkára stb. volt látható, élénk érdeklődéssel figyelte a gyakorlatok és a versenyek lefolyását.

A futási versenyek előfutamai és a mintacsapatok versenyének egy része már délelőtt bonyolított le. Szintén délelőtt folyt le az egyesületi zárt verseny.

Súlydobás távolba:

1. Porteleký L. 10 m., 2. Rupp Jenő 9 m. 25 cm.
3. Wagner R. 8 m. 70 cm

Ezt követte az összetett athletikai verseny első része.

Távolugrás:

1. Gajzágó Tibor (B. E. A. C.) 6 m. 16 cm.,
2. Strausz Gyula (B. E. A. C.) 5 m. 75 cm., 3. Coray Arthur (B. T. C.) 5. m. 60 cm.

Délután 3 órakor vonultak fel a tornászok tarka dresszeikben zászlóik vezetése alatt a versenytéren, hol nyolczas sorokba fejlődve felálltak a Bélyi Mihály által vezetett szabad gyakorlatokhoz, melyek elég jól sikerültek.

Ezeket a csapattornázás követte, melynek befejeztével a délelőtt megkezdett versenyek folytatása következett.

Az összetett athletikai verseny második része.

Diszkoszvetés:

1. Coray Arthur (B. T. C.) 37. m. 91 cm. *országos rekord*, 2. Strausz Gy. (B. E. A. C.) 35 m. 20 cm.
3. Gajzágó Tibor (B. E. A. C.) 27 m. 81 cm.

Az összetett versenyben e szerint mindhárom versenyző a helyezést tekintve, egyenlő pontszámot ért el és a mennyiben újabb verseny a jelenlegi körülmények között előreláthatólag ugyanezen negatív eredményre vezetne, a versenybíróság a sorrend eldöntésére, a mindkét versenyben elért közepes eredményt alapul véve, mely szerint 1 méter távolugrásnak 5 m. 80 cm. diszkoszvetés felel meg, következőleg pontozta a versenyt:

1. Coray 12·13 pont.
2. Strausz 11·81 pont.
3. Gajzágó 10·96 pont.

1000 méteres távolugrás.

1. Manglitz Ferencz (Fv. T. C.) 4' 43¹/₅"
2. Sorgó Miklós (B. B. T. E.) 4' 47"

110 méteres gátfutás.

1. Kovács Nándor (B. B. T. E.) 17¹/₅"
2. Vargha Pál (B. E. O. C.) 20"

A mintacsapatok versenye lovon:

Győztes a Budapesti (Budai) Torna-Egylet nyolcz tagból álló csapata, mely rendkívül sikerült gyakorlataival elragadtatá a nézőket.

(A verseny eme része az esőzés miatt a tornacsarnokban folyt le)

100 méteres futás:

1. Helmich Miksa (O. B. T. E.) 11¹/₅"
 2. Schuberth Ernő (M. U. E.) 11³/₅"
 3. Gönczy Lajos (B. E. A. C.)
- Helmich szép stílusban győz Schubert felett, ki betegsége folytán nem volt kellő formában.

1000 méteres síkfutás:

1. Nagy József (Ó-B. T. E.) 2' 57"
2. Kocsis Lajos (B. B. T. E.)

Magasugrás (egyl. zárt)

1. Kovács Nándor 1 m. 62 cm., 2. Mattyok K.,
3. Wagner R., 4. Rupp J.

Füleslabdahajítás távolba:

1. Föthy Nándor (N. T. E.) 45 m. 36 cm. *országos rekord*, 2. Tüske Jenő (B. E. A. C.) 38 m. 13 cm.,
3. Coray Arthur, 4. Ruda Győző.

A versenyek után fényes társaság gyűlt össze a sporttelepen rendezett közös vacsoránál és kedélyes együttlétben töltötte az estét.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club m. hó 26-án lágymányosi pályáján háziversenyt rendezett a következő eredménnyel:

1. *100 m.-es síkfutás handicap.* 1. Gajzágó Tibor,
2. Ullerich F., 3. Tüske Jenő.
2. *Diszkoszvetés handicap.* 1. Strausz Gyula, 2. Hrivnák János, 3. Széll Lajos.
3. *1/4 angol mértföldes síkfutás handicap.* 1. Tüske Jenő, 2. Kepics József, 3. Karafiáth Jenő.
4. *Gerelyvetés.* Hrivnák János, 2. Radó A., 3. Ordódy Zs.
5. *Távolugrás handicap.* 1. Zwick Vilmos, 2. Mórocz Imre, 3. Ullerich Ferencz.
6. *Füleslabdahajítás.* 1. Strausz Gyula, 2. Radó A., 3. Hrivnák J.

7. *Sulydobás handicap.* 1. Karafiáth Jenő, 2. Tüske Jenő, 3. Hrivnák J.

8. *1000 m.-es síkfulás handicap.* 1. Wagner József, 2. Kardoss Miksa, 3. Karafiáth J.

9. *1000 m.-es gyaloglás.* 1. Kovács János, 2. Vass Tamás.

10. *Cross country.* 1. Ullerich Ferencz, 2. Széll Lajos, 3. Szörényi László.

A Magyar Lovaregylet a löversenyeket látogató közönség figyelmébe ajánlja, hogy a versenytéri belépti-jegyeket — a jegy pénztáráknál való nagy tolongás elkerülése s tehát saját kényelme érdekében — a versenyprogramokon megjelölt dohánytőzsdékben a versenynapok délelőttjén előre váltsa meg. Szintugy saját érdekében áll a közönségnek, hogy a belépti-jegyeket láthatóan viselje, hogy az ellenőrség felszólításait mellőzhesse.

Az Oxford University F. Cl. magyarországi turájáról a kirándulás egyik résztvevője »Sportsmann« f. évi április 30-iki számában a többi között a következőket írja:

»Ámbár azon három matchben, melyet mi Budapesten játszottunk, t. i. a Műegyetemi F. C., Magy. Athl. Club és Ferenczvárosi Torna-Club ellen, könnyen győztünk, ezek mégis gyorsak és érdekesekek voltak.

Eleitől végig iparkodnunk kellett és csapatunk működése általában jó volt.

A M. A. C. pályája, melyen mindhárom mérkőzés lefolyt és mely mint értesülünk, csak néhány héttel előbb készült el, nekünk, kik a nagy és magasabb gyeppel bíró nedves terinkhez szokva vagyunk, tul sikos és száraz volt, de midőn hozzá szoktunk, elég jól ment minden. Csapatunk kombinációi jók voltak.

A legerősebb csapat, mely Magyarországon ellenünk kiállított a Torna-Club (Ferenczvárosi T. C. helyett a cikkiró állandóan Torna-Clubot említ, mely név alatt különben a Budapesti Torna-Clubot ismerik Angolországban. Ezen tévedés felderítésére a nálunk járt angol csapatok rektifikálást küldtek be az angol lapoknak.) volt, mely felett legnagyobb győzelmünket arattuk (16:0). Igen nehéz ellenfeleinkről helyes kritikát mondani, minthogy ezen játékok Magyarországon csak néhány év óta üzik és ennek folytán a játékosok csak ifju kezdők. Egyszer-másszor előfordult, hogy a fedezetek és csatárok közti adogatás jó volt, de utóbbiaknak soha nem volt átgondolt tervük a labdának kapunkhoz való juttatására és a hébe-korba ellenünk intézett vad kirohanásokat hátvédeink könnyű szerrel elhárították.

A két első mérkőzésnél folyton támadtunk és Wilkinnak ritkán volt alkalma a labdát érinteni, az utolsó mérkőzés azonban meglehetősen egyenletesen t. i. a mezőny mindkét felében folyt. Ez a Torna-Club ellen volt, mely más egyletektől kapott erősítést. Sajnos, a taktikájuk nem felelt meg mindig a szabályoknak, mit vagy tudatlanságnak, vagy az izgalomnak lehet felróni. Kár volna, ha ily eljárás lábra kapna a magyar football-sportban.

Ezen játék alkalmával Darling egy hadsin-goalja miatt büntetőrugás adatott, mely azonban félre ment.

A további mérkőzésekben Prága, Karlsruhe és a német representatív csapat ellen Oxford már nem oly lendülettel játszott, mint Budapesten. „S.-V.“

ÓVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy idegen gyárból származó oly pneumaticok vannak forgalomban, melyekre **védjegyhamisítás szándékával**

„Continental“

szó van bélyegezve.

Figyelmeztetjük t. vevőinket és a nagyközönséget, hogy a valódi

CONTINENTAL-PNEUMATIC

a gummiba préselt **sas** védjegyről ismerhető fel.

Egyszersmind kinyilatkoztatjuk, hogy feljelentéseket, melyek a védjegybitorlás felderítésére és megbüntetésére vezetnek, szívesen és busásan jutalmazunk.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
Budapest.

Vivók körében

sensatiót kelt a gumbiból készült, szabadalmazott

„Damascinus“-

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva **nem nyomja a kez-
zet, elhárítja a kard csúszását, megóvja a kez-
tyüt a kopástól.**

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

== Bármely kardra könnyen ráerősíthető. ==

Legtöbb államban szabadalmazva.

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
BUDAPEST.

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Egész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Mégjelen havonkint
kétzer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

IX., Ferencz-körut
31. szám, I. em.

Kiadóhivatal:

VIII., József-körut 43.
szám, földsz.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egyl.,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti, Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaihelyi Korcs.-Egylet,
Selmezi Akad. Athléta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet.,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarországon összes tanintézeteknek.

Labda- és emberrugás.

A sportot azok ítélik meg leghelyesebben, akik a testedző szórakozásokban az emberi erő fölös villamosságának levezetését keresik. Ezen a villámhárítón természetesen nem pozitív vagy negatív tényezők futnak végig, hanem: harag, erőszak, gyűlölség, dacz és keménység, szóval javarészt emberi hibák, amelyek a rendes és tisztességes társadalomban galibát okoznának. Innét van, hogy a legmiveltebb emberek kívánják meg leginkább a sportot s az alsóbb, durva néposztályok nem érdeklődnek iránta. S azért téves nézet, hogy az igazi lovas vagy vivó egyuttal peczér vagy krakéler: ellenkezőleg éppen ők élnek legtakarékosabban erejükkel s elhagyva a lovardát vagy a vivóiskolát, az ő temperamentumuk a legnyugodalmasabb.

Sport és sport között azonban distingualni kell. Az emberi erő legszebb villámhárítója kétségtelenül a ló, legprimitivebbje pedig a turista-ság vagy sulyemelés. Az utóbbiak egyszerűen eret vágnak a vérmes emberen, a paripa vagy a vivókard ellenben édes ostyában adja be a megnyugtató bromot. A football pozícióját ma még nem lehetne megállapítani, de bizonyos, hogy míg a többi sportok javarésztében holt tárgyakon fut végig a fölös erő, itt huson és véren, még pedig emberi huson és véren siklik tova. A labda volna a tulajdonképpen érintkezési pont, de rendszerint váll váll ellen, könyök

könyök ellen dolgozik s e tülekedés áldozata lett e héten Dávid Vilmos asztalostanoncz, akit egy fogtechnikus úgy rugott gyomron, hogy a szegény Dávid bélcavarodást kapott és meghalt.

Álljunk meg a szerencsétlen vértanu sirjánál és gondolkodjunk el. Mi köze neki ahhoz, hogy hajdan, valahol Angolországban két falu népsége avval mulatott, hogy az utszéli követet az egymás határa felé lökdöste? (Mert ez volt az első football-match.) Mi köze neki a hands-hez és a cornerhez? Békén gyalulhatta volna a deszkát holta napjáig s késő vénségeig másnak rohatta volna össze a koporsókat. Amit Angolország egyebet produkált, nyomtalanul siklott el fölötte, a hiba azonban utánzásra kész-tette s az életét vette. A fogtechnikus épp oly ártatlanul került a csávába. Ő is feledte, hogy *igazi sportsman csak az lehet, akinek megvan hozzá az intelligenciája s ezzel kapcsolatosan a nyugalma s belátása*, s valamint jó lovas nem lehet az, a ki a helyes egyensúly, a pszichológia és a logika törvényeit nem ösmeri, úgy footballt se lehet csupán nyers erővel és ököllel játszani. Minden testedző sport az arkimédesi pont keresése: kis eszközzel nagy czélt elérni, ügyességgel és nyugalommal akadályokat leküzdeni. Azt az akrobatát, aki ugrásait nyögve, kipirulva és izzadva végzi, kinevetjük, csak az imponál, aki mutatványait fejjel és nem a bivaly izmával végzi. Az angolokban megvannak ez előfeltételek, nálunk javarészt még hiányzanak.

Érdekes megfigyelni, hogy a sportok mennyire összefüggnek a klimatikus viszonyokkal. A legjobb lovast Anglia neveli, a legjobb korszolyázókat Svéd- és Norvégország, a legnyugodtabb dresseuröket és eleveuröket Északi Franciaország, a legvadabb toreadorokat pedig Spanyolország. Mentől jobban közeledünk az egyenlítő felé, annál vérmesebbek a szórakozások: kakasviadatok, hat napos kerékpárversenyek, nyaktörő léghajózások és birkózó-matchok lelkesítik a nézőket. Telegráffal és telefonnal nem lehet e distanziákat elosztatni; eredetük a nép lelkében rejlik.

A mi magyar sportjaink okosan fejlődtek. A futóméta, a lóverseny, a kerékpár, a tennis, az evezés mind számolnak a vérmességgel: ember az emberben nem tehet kárt. Ez a veszedelem csak ott kezdődik, ha idegenből plántálunk át divatokat. Sport és divat pedig esztelenség s csak nálunk lehetséges, ahol az invenczió még az izmokból is hiányzik. Franciaország távol maradt a football-láztól; nyilván érezte, hogy mire vezetné ez a viadal, a mely gyógyszer a hideg angolnak, méreg a forró vérű gallnak. Ám nálunk elég, ha egy külföldi labdarugó csapat megjelenik, hogy a sport hívei egyszerre gombaként szökjenek elő a földből. Valóságos diadalénekekkel fogadtuk az oxfordiakat, a dánokat és a cseheket, amiért kékre-zöldre verték footballistáinkat. Divattá lett tehát lábbal taposni egymást, mert hogy e játékban egyéb kellékek és feltételek is vannak, mint például: a jó szem, a gyors judicziom, a kellő összetartás, azt elfeledtük. Milyen lehet tehát e játék, ha olyan környezetbe jut, mint a mienk, ahol még a villamos vasutak felszállóin is véresre verik egymást az emberek? Ahol életveszélyes dulakodás támad egy elesett konflis ló körül s ahol elég egy könnyelmű szó, hogy a körüti boltosok ablakait minden ok nélkül beverjék? Előrelátó rendőrségünknek régen be kellett volna szüntetnie a labdarugó mérkőzéseket, mert durvakká teszik a lelket s a társadalmat.

A magunkfajta, gyorsan lelkesedő, heves mérsékletű és gyöngé emlékező tehetségű nemzetnek legjobb sportja a bélyeg- vagy szivarvéggyűjtés volna. Ez ha divatját is mulja, nem hágy veszedelmes nyomokat, ártatlan gyerekhimlő, amin keresztül esik minden naiv kedély. De ha a nyers sportok emlékeit nézegetjük, semmi örömünk se telhetik bennök: a játék maga tetszetős képével eltűnik s marad utána a durvaság, az emberi méltóság lenézése, az ököljog tisztelete és egy csomó tört láb és kéz. Mert míg *Angolországban minden testedző szórakozás évszázados és a nemzet fájához nőtt*, ugy

hogy ma is ugyanazt a sportot üzik, mint a déd- és ük-apák, nálunk minden lusztrum új mulatságot hoz s a régi zsibáruhoz kerül. Egykor előkelő volt croquetet játszani, majd jó ügetőket tartani, olaszul vivni, kerékpározni stb., ma e sportok felerészt elfelejtődtek, felerészt elavultak. Mások jöttek helyökbe, hogy ismét ujaknak készítsék elő a talajt.

Micsoda mélységes megvetése ez a sport szellemének, mily lenézése önmagunknak és gondolkodásunknak. Mennyire nem vagyunk tisztában a sport lényegével, belső szerkezetével és praktikus oldalaival, ha a divatlapon át nézzük és nem találunk benne egyebet, mint exotikumot és a muló szeszélynek tetsző czifraságot. Ez a testedzés nem komoly, még akkor se, ha egyesek a vérökkel pecsételik meg ezt a piperkőzést. A szegény asztalostanoncz teteme nem azt bizonyítja, hogy férfiasak vagyunk, hanem csak azt, hogy egy jól álló térdvédőért vagy football-sapkáért még az életünk se elég drága. S miután nem ő az egyetlen, aki a szabójáért vagy fiakkereséért meghalt, halála fölött hamar napirendre fog térni a társadalom s a labda tovább fog peregni addig, míg a kapu helyett egy unalmas ásitásra kitért szájba nem röpül bele.

Délibáb.

A labdarugás halottja.

A labdarugás szerencsétlen áldozatának, Dávid Vilmos asztalosinasnak ügyében a vizsgálatot a hetedik kerületi kapitányságon Domonkos Gyula fogalmazó vezette. A vizsgálat eredménye szerint így történt a megrendítő eset.

F. hó 11-én délután II. osztályu labdarugó mérkőzés volt a soroksári-uti versenypályán. A Budapesti Athletikai Klub és a »Törekvés« sportegyesület állottak egymással szemben. Az ellenfelek körülbelül egyforma képességüknek bizonyultak. Heves harcz fejlődött ki. Dávid csatázó az első félidőben tagtársai nagy örömeire berugta a labdát az ellenfél hálójába. A B. A. K. kapuvédője Weinberger József fogtechnikus nagyon haragudott, mert Dávid lövését nem tudta kivédeni.

A második félidőben Dávid kiháználva egy alkalmas helyzetet, leszaladt a labdával az ellenfél kapujához. Az izgalomban B. A. K. tagjai e kiáltással buzdították kapusukat Weinberger Józsefet:

— Menj neki! Csak mászd meg!

S a kapus dühösen neki rontott az eléje rohanó csatázónak. Erőszakosan célzatosan neki szaladt Dávidnak s ökleivel meg térdével hasba rugta. Dávid, aki hatalmas, izmos szálás fiu volt, hirtelen összerogyott s eszméletlenül terült el a földön, Malaky János a mérkő-

zés bírása lefűtölte a további viaskodást, amelyet csak perczek mulva folytattak. A bíró a szabályok értelmében a kiméletlen durvaságért szabad rugást engedélyezett a B. A. K. rovására. Közben Dávidot, aki oly rosszul érezte magát, hogy nem volt képes többé a csatorba állani, társai bevitték az öltözőbe, a hol jó ideig masszírozták. Néhány óra mulva visszanyerte eszméletét a játékos, a ki hasát és gyomrát fájlalta. Két vastag daganat volt látható testén.

A Budapesti Athletikai Klub legénysége nem sejtve kapusuk tettének végzettségét, kárörvendve mondogatták egymásnak:

Most legalább megmasszíroztattuk!

Este nyolcz órakor a gyöngélkedő fiu Mészáros Gyula nevű barátja kíséretében tántorogva ballagott ki egyesülete kőbányai uton levő pályájára. Innen Szmekár Vilmos pajtásával villamoson jött be a városba.

Tíz órakor lefeküdt Hárfa-utca 34. szám alatt levő lakásán. Hétfőn reggel igen rosszul érezte magát. Szomoruan mondogatta hozzátartozóinak:

— A tegnapi napra gondolni fogok, a míg élek.

Szegény nem élt sokáig. Néhány óráig szenvedett még. Négy órakor fölvette az utolsó kenetet és meghalt.

Holttestét kivitték a bonczoló-intézetbe. A bonczolás kiderítette, hogy a fiu halálát általános bélrepedés és hashártyagyulladás okozta.

Az ügy iratai most a törvényszéknél vannak, a honnan a napokban visszakerülnek majd a főkapitánysághoz, a hol a vizsgálatot Korodi M. Béla fogalmazó fogja folytatni.

A szerencsétlen fiut különben f. hó 17-én helyezték örök nyugalomra a kerepesi temetőben. A halottas házban nagy résztvevő közönség gyűlt egybe. Ott voltak az összes fővárosi sportegyesületek küldöttei. A beszéltetés után a sirnál meleg szavakkal bucsuztatta el a korán elhunyt fiut egyik klubtársa a »Törekvés« sportegyesületből.

M. H.

A görög gimnasztika eredete, értéke, oka és helyisége.*)

Irta: Szemző Lajos.

A régi görögök általános nevelési rendszere az egész emberre kiterjedt. A testi (gimnasztikai) és szellemi (műzikai) nevelés összhangzatos iránya tette a görög népet oly hatalmassá, annyira, hogy az ókor népei között, de sőt az utókornak is méltó példaképei lehetnek. A szellem nevelését a test nevelésétől nem választották el, mindkettővel egyaránt foglalkoztak, mert jól tudták, hogy csak ilyen módon nevelt nemzedék lesz majd képes a hazáját megvédeni és fáját tentartani. Tehát a

gimnasztika művelésében a jövő nemzedék izmosodását látták, mely ha így nevelődik: erőssé, ügyessé és harcraedzetté lesz.

Esztétikai szempontból a gimnasztika az emberi formát szabályos egészszé miveli s az erős testü és szellemü férfit, ifjut megóvjva a vad indulatok kitörésétől, durva cselekedeteiktől: ápolja tehát az erkölcsöt. A régiek babonás hite szerint ugyanis a beteges vagy ferde külső az istenek haragjának következménye. Az erős test és lélek tud akarni, olyannak cselekedetei öntudatosak: az ilyen ember egy magasabb célért tud küzdeni, tűrni, szenvedni s csak az egyenlően kimivelt testi és szellemi nevelés képes határozott jellemeket teremteni. Ilyen felfogása volt a görögöknek a nevelésről s ebben az öregek voltak az ifjuságnak példaképei. Senkisémet kicsinyelte, sőt Görögön legkiválóbb férfiai, bölcselői voltak a gimnasztikának legielesebb művelői. A rabszolgáknak külön helyet jelöltek ki a testgyakorlásra. Még a nők is résztvettek benne; mert jól tudták, hogy csak az egészséges anya szülhet egészséges gyermeket.

A gimnasztika Görögország összes államaiban el volt terjedve, ezek közül azonban Athén vált ki leginkább nevelési példájával, úgy hogy a tökéletes hellén nevelés nem más, mint az athéni nevelés rendszere.

A gimnasztika kezdőidejét nem tudjuk biztosan megállapítani; a történelem szerint ezer évvel Kr. e. bekebelezték a népnevelés keretébe, sőt Likurgosz, spártai törvényhozó törvénybe is igtatta.

A testgyakorlást eleinte szabad téren, árnyas helyen üzték, többnyire patakok, folyók vagy tavak mellett, hogy magukat letisztítsák és testüket felfrissítsék. Későbbben a gimnázionban gyakorolták, mely rendesen remeke volt az építészetnek. E gimnázium helyiségei voltak: a *palesztra*, földött csarnok a fiuk számára, az *efebeon*, gyakorlótér az ifjak számára; a felnőttek vagy az atléták gyakorló helye volt: a *xüszta*. *Sztádion* pedig 126 méter hosszú futópálya volt. A palesztra volt az épületnek a legnagyobb helyisége, kerülete mintegy két sztádion hosszúságu; ilyenek nagyobb számmal voltak Athénben, többnyire közkölségen épültek, s építőik vagy a bennök működő tornatanítók nevével neveztetek el.

Szokásban volt, hogy az ifjak megfürödjenek, testüket a gyakorlás előtt beolajozzák és homokkal behintsek. Erre a célra a következő helyiségek állottak rendelkezésre: a) *konisztérion*, a homok behintésére; b) *lutron*, a hideg fürdésre; c) *konikum*, a meleg fürdésre és d) *eleothezion*, a beolajozásra. Ezenkívül voltak öltöző és lehűtő helyiségek és külön terület a nagy labdával játszásra (korükeon). A palesztrával kapcsolatosan voltak széles folyosók oszlopcsarnokokkal a filozófok és szónokok számára, hol az ifjakat oktatták. A nézőközönség számára ülőhelyeket állítottak fel.

A fedett versenytérnek, ugyszintén az udvari helyiségeknek a talaja laza homokkal volt behintve. A gimnázionok helyének kiválasztásával, annak természeti szépségeire is igen sokat adtak; rendesen erdő, kert

*) Mutatvány Szemző Lajos »Tornázás Története« című művéből.

vagy folyóvíz közelében építették. A vízben szűkölködő athéniek mesterséges vízvezetékkel segítettek magukon.

Virágzó korát a gimnasztika Pithagorász, Szókratész, Plátón és Arisztotelész korában érte, a kik bölcséleti tanáikkal a testnek a szellemmel egyenlő jogosultságát hirdették s, mint már említve volt, maguk is résztvettek a gimnasztikában.

Szpártában a gimnasztika gyakorlását a gyermek 7-ik évében kezdték meg. Az anya egy ügyes rabszolgával kísértette gyermekét a palesztrába. Itt korosztályok voltak: a 18-ik életévig tartott a *fiúk osztálya*; a vezetésben a legszigorubb felügyelet alatt állott. E kor befejeztével megfelelő fegyvernemet kaptak és őrszolgálatokat teljesítettek. Két év leforgása alatt kötelesek voltak a kapott fegyvernemmel megismerkedni és magukat tökéletes harcosokká ki edzeni. Ez a két évfolyam egyesítette az *ifjak osztályát*, a 20 éves korig. Ennek a befejeztével aztán, a teljes kiképzés után, léptek a legdiszesebb korosztályba: az állam *polgárai*-vá lettek; megengedték nekik, hogy a haza védelmezésében résztvegyenek és a többi szabad polgárokkal egyenlő jogokat élvezzenek. A gimnasztika gyakorlását sokan csak aggkorukban szüntették be.

A beolajozás.

A hellének meztelen testtel üzték a gimnasztikát és pedig először azért, hogy alkalmatlan bő ruhájuk ne akadályozza őket a gyakorlásban, másodsor, hogy a szép testüek példaképpül szolgáljanak a kevésbé formás testüeknek, hogy ezek is mennél jobban edzzék és ügyesítsék testüket; és harmadsor, hogy testüket korán szoktassák az idő változásához. A beolajozás mellett testüket még homokkal is hintették be, ezzel betömték a bőr likacsait (pórusait) s megakadályozták a testet gyengítő izzadást, végre a léghuzam erejét is jobban megbirták s ezzel a meghűlést is ellensúlyozták. A beolajozás továbbá sikamlóssá teszi a bőrt, e miatt aztán a birkózáskor, hogy az ellenfél testét megtudják ragadni, nagyobb erőre és ügyességre volt szükségük. Hadviseléskor az ilyen megedzett ujjak könnyebben bántak el a felöltözött ellenféllel, a kit ruhájánál megfogva csakhamar legyőzhettek. És végül a megedzett, napbarnította test általánosan tetszésben részesült. Gyakorlatok után *sztiglin*-nel (sarló-alaku vassal) vakarták le a testre ragadt piszkot, utána pedig rendszeren megfürödtek.

A görögök gyakorlatai.

Az ókor gyermekvilága semmivel sem különbözött a jelenkorétól. A gyermekvilág játékaik többé-kevésbé minden népnél, minden korban ugyanazok. Az ókori gyermekek ép úgy nyargaltak vesszőparipákon, akár csak a mieink, a deszkán éppen úgy hintáztak, még a leányok is, mint manapság. Labdajáték, kötélhuzás, birkózás, futás, ugrás stb. éppen olyan kedvelt gyakorlata volt az ifjuságnak akkor is, mint mostan. A gyakorlatok tanítá-

sánál az ifjuság korához alkalmazkodva, óvatossággal jártak el, a gyengébbek és fiatalabbak könnyebb, az erősebbek és idősebbek nehezebb gyakorlatot végeztek, rendszeren a nap délutánján. Kimerülésig senkinek sem volt szabad gyakorolni, sőt megkivánták, hogy bizonyos könnyedséggel dolgozzanak. Mindezekre a tornatanítók (paidotribosz) és gimnaszták felügyeltek, a kik nagy különbséget tettek az ifjak és a férfiak gyakorlatai között.*)

A görögök gyakorlatai voltak: futás, ugrás, birkózás, gerely- (kopja-) vetés és korong- (diszkosz-) dobás, melyeket együttvéve ötös-gyakorlatnak (pentathlon) neveztek.

E gyakorlatok mindegyikének fontos szerep jutott a testnevelésben s összegében is, mint látjuk, az egész test arányos képzésére szolgáltak s egyuttal harcászati szempontból is egyformán szükségesnek tartattak.

A futás.

A futás a legtermészetesebb és legegyszerűbb neme a gimnasztikának. A görögök rendkívül kedvelték, s azért a pentathlónnak egyik legnépszerűbb részét képezte; a görög orvosok is a testszervezetre kiváló hatásának tartották.

A futásnak a célja volt: 1. hogy a felső testnek szabad tartást adjon, 2. hogy az alsó testet, különösen a lábakat erősítse, 3. a mellkast tágítsa s ezzel a tüdő képességét nevelje, 4. fokozza a test melegét s az egész szervezetet működésében segítse, 5. az izmokat és az inakat erősítse és 6. az anyagcserét fokozza.

A futást a sztádionban gyakorolták, mely 600 lépés, némelyek szerint 600 láb hosszú volt; talaja laza homokkal volt beborítva, hogy a láb besüppedés folytán megnehezítse a futást.

Futási nemek voltak: a) az *egyszerű gyors futás* (sztadion, dromosz), mely a pályának egyszeri befutásából állott;

b) a *kettős futás* (diaulosz) a pályának szakadatlanul kétszeri befutása és

c) a 24 sztádionból álló *kilartó futás* (dolikhosz). Ezt a 15. olimpiában vették föl először s ugyancsak először a szokásos előkötő nélkül.

Futottak még a görögök fegyveresen; paizszsal, sisakkal; ünnepek alkalmával égő fáklyával. Ennek a versenynek vallásos eredete volt; győztes az lett, a kinek a fáklyája futás közben ki nem aludt. Futás közben kitartásra lelkesítendő csatariadalhoz hasonlóan kiáltottak. Nemcsak az ifjak, de (különösen a dór) leányok is nagyon szerettek versenyt futni.

*) A gimnáziumok vezetésével öt tisztviselő volt megbízva, u. m.: a gimnaszta, paidotribosz, alipta, szófróniszta és a gimnaziárkosz. Arisztotelész szerint a gimnaszta a testtartást tanította, a paidotribosz mozdulatokra oktató; az aliptának orvosnak kellett lennie s felügyelt a beolajozásra és az étrendre, a test állapotát figyelemmel kísérte és a gyakorlatokat ezek szerint elrendelte. A szófróniszta a magaviseletre ügyelt fel. Valamennyien a gimnaziárkosznak voltak alárendelve, a kinek állása tiszteletbeli volt.

A fiuk futási versenyét csak a 37. olimpiában vették fel, mint egyszeri futást (sztádion). A kettős és kitartó futás csak a pythiai versenyeken volt divatos.

Ugy a gyors, mint a kitartó futásról, hihetetlen, mesés eredményeket jegyez fel a történelem.*)

(Folyt. következik).

Labdarugás.

A dánok Budapesten.

(A „Sport-Világ” tudósítása).

I. nap.

1902. máj. 16.

B. K. of. 1893. 2:0 eredménnyel győzött a Budapesti Posta- és Távirtda-Tisztviselők Sport-Egyesülete ellen.

Hétköznap daczára szép számú közönséget csábított ki a dán csapat első budapesti mérkőzése a postásokkal. Ez utóbbiak két B. T. C. és egy B. A. K. játékosal erősítették meg rendes csapatjukat, hogy a vendégek ellen tisztességesen felvegyék a küzdelmet. Törekvésük nagyjában sikerült s nem valósult meg abbeli aggodalmunk, hogy a postásokat nagy goalarányban fogják a dánok elverni. Sőt a négy napon szerepelt csapat közül a kapott goalok arányát véve legjobban végeztek a dánokkal. Pedig a csapat a Boldklubben ellen szerepelték közül a leggyengébb volt s azt hisszük, hogy

*) Plutarchosz szerint: Midőn 479-ben Kr. e. a görögök Plateánál a csatát megnyerték, a jóstól kértek tanácsot, hogy milyen áldozatot hozzanak istenüknek a nagyszerű győzelemért? Apolló azt felelte: hogy ne hozzanak addig áldozatot, míg a perzsák által rakott tisztátalan tűz az oltárokon el nem oltatott és helyette a tiszta tűz meg nem gyujtatott Erre Eükhidász plateai görög polgár, tiszta tüzet hozandó, Delfibe fut; oda érve, szokás szerint magát előbb az előirt vízzel megtisztította és Apollónak szentelt koszorúval magát megkoszorúzván, a tüzet az oltárról levette s visszafutott Plateába. hová még naplemente előtt megérkezvén, üdvözölte polgártársait s átadván a szent tüzet, lelkét kilehelve esett össze. Ő e napon 1:00 sztádiont (25 német mértföldet) futott be. A plateaiak pedig tiszteltből egyik istennőjük templomába temették és sírjára a következő, egyszerűségükben jellemző sorokat irták fel: »Eükhidász Delfibe futott és még aznap visszatért«.

A szpártai eredetű Ladaszról pedig azt írják, hogy felülmulta valamennyi kortársát. Mikor a futópályán átszaladt, a laza homokon lábnyoma sem volt látható. Ezért szól róla így egy epigramm: »Vajon Ladas átugrotta-e a pályát vagy átröpült rajta? megmondani senki sem tudja«.

Homér, Iliasában, Akhilleüsz »a hadban erőset« főleg a »gyorslábu« jelzővel tünteti ki. Nevezetes futók voltak még: Daiklész, a krótoni Tiszikratész és Asztülész, mint legyőzhetetlenek a 71–75. olimpiáig; Dikón, kit öt győzelme a pythiai, három az iszthmuszi, négy győzelme nemeai és három az olümpiai játékokban tett hírnevessé; Keramosz, ki egy napon három versenyben (sztádion-, diaulosz- és dolikhoszbán) lett győztes; Leonidasz Rhodoszból négy olimpiádon át 12-szer győzött a versenyfutásban. Filinosz, Hégepolisz fia, ki Olimpiában 5-ször, a pythiai játékokban 4-szer, Nemeában 4-szer és Iszthmuszbae 11-szer győzött a versenyfutásban. Mindezeket gyorsaság tekintetében egy Polümnektór nevű fiu felülmulhatta, ki a 46. olimpiádon győzött és állítólag nyulakat utólért volna.

ők maguk sem fognak e mérkőzés eredménye után arra következtetni, hogy talán a magyar csapatok legjobbjává avanszálódtak. A sikeres játék egyik főoka abban rejlett, hogy a postások a védelmi játékra fektették a fősulyt; ritkán léptek offenzívába, a dán kaput pedig alig veszélyeztették az egész mérkőzés lefolyása alatt. De maguk a dánok sem állították ki teljes első csapatjukat e napon s játéukban inkább a labdatechnikának és összjátéknak, mint az intenzívebb támadásnak mutatkoztak mesteréül. Fejjel háttal (sőt annak egy bizonyos részével is) sokat passzolgatták; kapura azonban keveset lőttek, ha ugyan lövésnek lehet nevezni a rosszul irányzott erőltén rugásaikat. Szóval első napon nem igen imponáltak nekünk s az akkor mutatott képességeikből ítélve a következő napokon esetleges magyar győzelemre is következtethetünk. A dánok persze nem igen látszottak megerőltetni magukat s inkább a szép fejpaszokra és fair játékra fektették a fősulyt s nem mutatkoztak goalszomjasoknak.

A magyar csapat meglepetésszerűen jól játszott, különösen a kapuban szereplő Raposnak szerencsés napja volt. Sokat védett s a labdának hatalmas kirugásával jó ideig távol tudta tartani a dánok támadását. Méltó partnere volt Szemethy hátvéd és Harsády centerhalf. Ők hárman a legjobbak voltak a mezőnyben s számos izben bontották meg a dánok ügyes kombinációit.

A játék maga — daczára a magyar csapat állandó védelmének — nem volt egyhangu. A dánok szép passzjátéka s a magyar csapat önfeláldozó, sokszor nagyon ügyes védelme nem egy izgatott jelenet előidézői voltak. Olykor a csatársor is támadott, de szelebudri játékával nem sokra vitte. A dánok első félidőben 1:0, a második félidőben szintén 1:0 a dánok javára.

Biró Ordódy Béla B. T. C. volt.

II. nap.

1902. máj. 17.

Boldklubben 7:0 eredménnyel győz a Ferencvárosi Torna-Club ellen.

Az utazás fáradalmait kipihelve, s csapatát megerősítve vette fel a küzdelmet a Boldklubben a F. T. C. csapatával. A match előtt zuhogott eső egy kissé felzattatta a pályát s ezért a játék első perceiben egy csapat sem tudta eléggé érvényesíteni képességeit. A porhanyos talaj azonban csakhamar beszívta az esővizet s a két csapat a játékidő további folyamában kimutathatta minden tudását. A Boldklubben az előző napi mérkőzéséhez hasonlítva sokkal jobban játszott, kombinációi precízebbek voltak, sőt a goalra való lövésben is ügyes játékosokként mutatkoztak. A Ferencvárosiak csapatában a legjobb forwards Pokorny lábaja miatt nem vehetett részt, Borbás sem volt fit kondiczióban, sőt a második félidőben nem is tudott játszani. Az ilyképen meggyengült csatársor természetesen nem is működött a tőle megszokott precizitással. A fedezetek mind igen jól játszottak, de a legjobb volt ezuttal Berán a mezőny-

ben, ki önfeláldozó munkájával sokszor megzavarta a dánok összjátékát.

Az első félidő javarészt a Ferencvárosiak mezejében folyik, bár a jobb oldalnak több ízben sikerül Braun és Feketeházy révén offenzívába átlépni, veszélyessé azonban csak egy ízben teszik a dán kaput, melyet azonban kevésbé Westenholz ügyessége, mint inkább Schwarcz elhamarkodottsága mentett meg attól, hogy a labda a dán kapuban fennakadjon. Az első félidőben a dánok összesen négy goalt rugtak, melyek közül csak kettő volt menthetetlen, a másik kettő a kényelmesen és határozatlanul játszó kapuvéd lelkiismeretén szárad.

A második félidőben a dán védelem lankad s több ízben engedí át a Ferencvárosiak csatárait vonalukon. A magyar csapat támadását azonban mindig a maguk javára értékesítik, mert szabaddá válván a magyar kapu előtti mezőny, gyors kombinációikkal szaporán ostromolják a F. T. C. védelmi pozícióját. A második félidő újabb 3 goalt eredményezett a dánoknak, úgy hogy a végeredmény e szerint 7:0-at tett ki.

Biró Scharfe János B. T. C. volt

Nem hagyhatjuk azonban e helyen megemlítés nélkül azt a furcsa körülményt, hogy az utóbbi időben a goalbirón kívül egész csoport néző verődik össze a kapu mellett, kik nemcsak a kapuvédet teszik idegessé folytonos biztatásaikkal, hanem magát a játékosokat és bírót irritálják. A bírónak kötelessége legyen az ily egyéneket a pályáról eltávolítani, mert megérhetjük különben nemsokára azt, hogy egy egész embertömeg foglalja majd el a kapu környékét és kénye-kedve szerint dirigálja a játékosokat.

III. nap.

1902. május 18.

Boldklubben af 1893. győz 11:0 eredménnyel a Magyar Úszó-Egyesület ellen.

Hideg, esős időben, csekély számú közönség jelenlétében folyt le a dánok harmadik matche, melylyel a legjobb eredményt érték el s egyuttal a legszebb játékokat mutatták be. A szokatlan nagy goalszámot a dánok nemesak jó technikájuknak, hanem a magyar csapat, különösen pedig a kapus rossz játékának köszönhetik. Nem tudunk eléggé csodálkozni a M. U. E. meglepő rossz játéka felett s kételkedni kezdünk, vajjon ez-e azon csapat, mely felett a tavaszi bajnoki mérkőzésen a B. T. C. csak erőfeszítéssel tudott győzedelmeskedni. Hogy a hiba magában a csapatban vagy talán az egyesület football-ügyeinek vezetőségében rejlik-e, annak kutatása nem tartozik reánk; de tény az, hogy ritkán fordul elő oly eset, hogy egy egyesület a mérkőzés előtti utolsó pillanatban kénytelen legyen egy idegen egyesület harmadik csapatbeli kapusát felkérni, hogy kapuját védelmezze. Az ily eljárás eredményét azután az egész csapat renoméja megsínyli.

A match maga következőképen folyt le. A helyválasztás joga a M. U. E.-é volt s így a dánoké a

kezdés joga, a kik rögtön erős irammal a M. U. E. mezejében teremnek s néhány percnyi játék után a dánok jobb szélsője Gandil által, megszerzik az első goalt, melyek számát 13 percnyi játék után már ötre szaporítanak. A M. U. E. csatárai többször átrándulnak a dánok területére, azok kapuját azonban nem igen veszélyeztetik. Az ily lerohanásoknak eredménye azután még két goal, de a dánok javára, mert mihelyt a csatárait hatalmukba kerítették a labdát, lerohanták a M. U. E. védelmét s támadásaik eredménynyel is jártak. A félidő 7:0 végződött a Boldklubben javára.

A második félidőben a M. U. E. védelme jobban működik s a dánok is lanyhábban dolgoznak. A Boldklubben bal halfbackje, Hoyes, rosszulét miatt kénytelen volt kiállni s így a dánok 10 emberrel játszották végig a matchet. E félidőben még 4 goalt ér el a Boldklubben; úgy hogy a mérkőzés 11:0 eredménnyel végződött az előbbieik javára. A dánok közül különösen Gandil, a jobb szélső, Soervenson a bal összekötő csatár, Joergensen a középső half és Winding-Soerrensen a jobb halfback tünt ki szép és elegáns játékával, míg a magyar csapatban Bodor és Pozsonyi állották meg aránylag legjobban a helyüket. Biró Malaky Mihály (F. T. E.) volt.

(Vége következik.)

Különfélék.

A testgyakorlás története. Irta Szemző Lajos. Ez czímen jelent meg egy figyelemre méltó könyv, melyet jelentőségében az is emel, hogy szerzője a tornatanári tanfolyam tanára. Ebből a szempontból tekintve a könyvet, kissé terjedelmesebbnek óhajtánánk, de vezérfonalul a rövid ideig tartó tanfolyamra kellő magyarázatok mellett így is elég. A könyvnek beosztása, nyelve csak dicséretet érdemel, de a magyar viszonyokat ismertető része hiányos. Az idegen tornarendszerek részletes ismertetése után szinte vártuk, hogy a mi ügyeinkkel lelkesebben fog a szerző foglalkozni. A legszebb képét nyújtja a szerző a görög és német torna rendszereknek, melyeket világosan magyaráz és képekkel is felvilágosít. A könyv nyomása, kiállítása diszes.

Crosscountry. A Magyar Athletikai Club ezidei crosscountry (mezei) versenyén a M. A. C. győztes csapata: Bredl Pál, Felkai Iván, ifj. Köller Oszkár, Capelle Adolf, Wiesner Béla. Az első beérkezési ideje 36 p. 56⁴/₅ mp. volt. A M. A. C. csapata ezzel a folyó évre újra megvédte Baró Hornig püspök vándordíját.

Nemzetközi Athletikai Viadal. Junius 15-én tartja nemzetközi atletikai viadalát a Magyar Athletikai Club margitszigeti pályáján. Két országos bajnokság szerepel a versenyek sorában és pedig egy angol mértföldes síkfutás Magyarország bajnokságáért és távolugrás Magyarország bajnokságáért (mindkettő a Magyar Athletikai Szövetség megbízásából) továbbá a Gerenday vándordíj

(100 yardos síkfutás), *Andrássy* vándordíj (4 ang. mfd. síkfutás), *Eszterházy* emlékverseny (4 ang. mfd. síkfutás), 220 yardos handicap, síkfutás, rudugrás, súlydobás, kalapácsvetés.

A Magyar Evezős-Egyletek Orsz. Szövetsége által Budapesten, 1902. évi június hó 22-én rendezendő nemzetközi amatőr-evezősverseny sorrendje és feltételei:

1. *Egyes verseny*, skiff, (junior). Tiszteletdíj. Tét 10 korona.

2. *Állami díj*, Négyevezős verseny kormányossal (juniorok). Örökös vándordíj. E díjat a győztes egylet csak egy évre nyeri meg s a Szövetség következő évi versenyén védeni tartozik. A győztes egylet a díjnak a következő versenyre való visszaadása alkalmával a Szövetség ezüst emlékpajzsát kapja tulajdonul. Tét 30 kor. Védő: »Pannonia« evezős-klub Budapest.

3. *Kísérleti verseny*. Négyevezős-verseny kormányossal. Palánkos hajók. Kezdők (juniorok) részére, kik 1902. január 1-e előtt nyilvános evezős versenyben nem győztek és a 2., 5. és 7. számú versenyben nincsenek nevezve. Tiszteletdíj. Tét 30 korona.

4. *Bajnoki verseny*. Skiffverseny Magyarország evezős bajnokságáért. Örökös vándordíj. E díjat a győztes egylet csak egy évre nyeri meg. A győztes evezős kék szalagon arany-érmét és a »bajnok« címet nyeri; a győztes egylet tagjai azon évben jogosítva vannak a kék szalag jelvényt viselni. Védő: Paukovich Ernő, a Neptun budapesti evezős-egylet tagja.

5. *Tiszai Regatta-Szövetség díja*. Négyevezős verseny kormányossal. Időleges vándordíj. Végleges megnyerése, ötszöri győzelemhez van kötve. A vándordíjak visszaadása alkalmával a győztes egylet az O. Sz. ezüst emlékpajzsát kapja tulajdonul. Védő: »Neptun« budapesti evezős-egylet (3 győzelem). »Maros« aradi evezős-egylet (3 győzelem). »Pirat« bécsi evezős-egylet (1 győzelem). »Normannen« bécsi evezős-egylet (1 győzelem). Nemzeti Hajós-Egylet (1 győzelem).

6. *Négyevezős verseny kormányossal*. Palánkos hajók. Az 5., 7. és 9. számra nem nevezett evezősök részére. A versenynapon első díjat nyert evezősök kizárva, ily esetben a nevezett csapat tétét visszakapja. Tiszteletdíj. Tét 30 korona.

7. *Négyevezős verseny kormányossal*. (I. osztály). Tiszteletdíj. Tét 30 korona.

8. *Kettős párevezős verseny kormányos nélkül*.

9. *Négyevezős verseny kormányossal*. (II. osztály). Az 5., 7. számra nevezett evezősök kizárva. Tiszteletdíj. Tét 30 korona.

10. *Nyolcvezős verseny kormányossal*. Örökös vándordíj. A győztes egylet a díjnak visszaadása alkalmával emlékokmányt kap. Tét 30 korona. Védő: Nemzeti Hajós-Egylet, Budapest.

Valamennyi verseny nemzetközi jellegű s azokban a Szövetséghez tartozó hazai egyleteken kívül részt vehet bármely külföldi amatőr evezős-egylet rendező tagja.

A versenyeknél a Magyar evezős-egyletek Országos Szövetségének versenyszabályai kötelezők.

A verseny délután 4 órakor kezdődik s egyes számai 20 percznyi időközökben a fent megállapított sorrendben következnek egymás után.

A versenypálya a Margitsziget bal (pesti) partja mentén tüzetik ki.

A pálya hossza minden versenynél 2000 mtr. folyammentén fordulás nélkül.

A stárthelyek számozása a szigeti parttól kezdődik.

A győztes csapatok tagjai emlék-érmeket kapnak.

A 3. és 6. verseny palánkos hajókban evezendő.

Az egyletek jelentkezési határideje: 1902. máj. 22.

A csapatok megnevezésének határideje: 1902. június 7.

A jelentkezések és nevezések, előbbieket a tételek melléklésével, dr. Szendey Béla Országos Szövetségi titkár címére (Budapest, V., Nádor-utca 12.) zárt borítékban küldendők be.

„S-V.“

A Budapesti Lawn-Tennis-Club által 1902. június 2. és 3. napján rendezendő országos lawn-tennis-versenyek kiírása és feltételei.

1. 1902. évi június hó 2-ik napján délután 3 órakor:

Egyes verseny Magyarország lawn-tennis-bajnoka címéért az 1902. évre. Tiszteletdíj a győzőnek és másodiknak. Tét 15 korona. Nyitva minden magyarországi játékos számára.

2. 1902. évi június hó 3-ik napján délután 4 órakor.

Páros verseny. Két tiszteletdíj a győző pár részére. Tét 10 korona személyenként.

A versenyek, melyek nyitva vannak minden a magyar szent korona országai területén állandó lakással bíró amatőr játékos részére, a budapesti Lawn-Tennis-Club játékpályáin fognak megtartatni és minden mérkőzés három játszmára (set) megy, a melyből a győzőnek legalább kettőt kell nyernie.

A versenyen a budapesti Lawn-Tennis-Club játékszabályai bírnak kötelező erővel.

A versenyeken »Slazenger« labdák fognak használtatni.

Nevezni 1902. évi június hó 1-ső napjának esti 6 órájáig a tétlefizetés mellett, azontúl, de a minden egyes verseny előtt megejtendő sorsolás megkezdése előtt a kettős tét lefizetése mellett a klub helyiségében (Szt.-Margitsziget) a versenybizottságnál írásban, vagy szóval lehet.

A verseny-bizottság fentartja magának, hogy a versenyek idő- vagy sorrendbeli beosztásán a szükséghez képest változtatásokat tehesen.

„S-V“.

A Sport-Világ szerkesztősége 1902. június 8-án (vasárnap) d. u. 4 órakor a csömöri-uton lévő versenypályán tartandó kerékpár és atletikai versenyek feltételei.

Kerékpár-versenyek.

I. Megnyitó-kerékpárverseny 1000 m. (Országos nyílt.) Olyanok részére, kik a verseny napjáig bajnoki vagy főversenyt pályán nem nyertek.

Elsőnek a Sp.-V. disz. ezüst-érme, másodiknak a Sp.-V. ezüst-érme, harmadiknak a Sp.-V. bronzérme.

Minden előfutam három első helyezettje indulhat a döntőbe.

II. Nyeretlenek versenye. 1000 m. (2 kör.) (Országos nyílt.) Olyanok részére, kik nyilvános versenyben első díjat még nem nyertek.

Elsőnek a Sp.-V. diszített ezüst-érme, másodiknak a Sp.-V. ezüst-érme, harmadiknak a Sp.-V. bronz-érme.

III. Magyarország bajnoksága 10,000 m.-en. (Országos zárt.)

Elsőnek »Magyarország bajnoka 10,000 m.-es kerékpározásban 1902-ik évre« cím és diszített arany-érem bajnoki szalagon, másodiknak diszített ezüst-érem, harmadiknak ezüst-érem. (Vezetés megengedve.)

IV. Tételőny-verseny 1000 m. (Nemzetközi nyílt.) Egy előfutamban legfeljebb 10 induló.

A három első helyezet indulhat a döntőben. Minden előfutam első helyezettje, ha a döntőben magasabb díjat nem nyer, ezüst-éremmel díjaztatik.

A döntőben *elsőnek* diszített ezüst-érem és tisztelet-díj, a *másodiknak* diszített ezüst, a *harmadiknak* ezüst-érem.

V. Tandem-verseny 3000 m. (Nemzetkö nyílt).
Első párnak 2 diszített ezüst-, második párnak 2 ezüst-, harmadik párnak 2 bronz-érem.

Athletikai versenyek:

I. Sikfutás 100 yard = 91.4 méter. (Országos.) Résztvehetnek oly versenyzők, kik 100 yard nyilvános scratch-versenyben 1-ső díjat még nem nyertek.

Elsőnek ezüst-, másodiknak, esetleg harmadiknak és negyediknek bronz-érem.

II. Magasugrás (földről).

Elsőnek diszített ezüst-, másodiknak ezüst, harmadiknak bronz-érem.

III. Sikfutás tételőny-verseny 1/4 angol mfd. = 402 1/4 m. (Országos.)

Elsőnek diszített ezüst-, másodiknak ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

IV. Gátverseny 110 méter. (Országos.)

Elsőnek diszített ezüst-, másodiknak ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

»S. V.«

Kis József által szerkesztett s mindenkor tartalmas »Hét«-ből adunk egy szellemes és sok tekintetben igaz cikket lapunk elején. A legigazabb mondatát e cikknek itt újból lenyomatjuk: »Az igazi sportsmann csak az lehet, a kinek megvan hozzá az intelligenciája s ezzel kapcsolatosan a nyugalma s belátása«. Ez az igazság, mely nálunk éppen a rugdalónál nagyon megszívlelendő.

ÓVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy idegen gyárból származó oly pneumaticok vannak forgalomban, melyekre **védjegyhamisítás szándékával**

„Continental“

szó van bélyegezve.

Figyelmeztetjük t. vevőinket és a nagyközönséget, hogy a valódi

CONTINENTAL-PNEUMATIC

a gummiba préselt **sas** védjegyről ismerhető fel.

Egyszersmind kinyilatkoztatjuk, hogy feljelentéseket, melyek a védjegybitorlás felderítésére és megbüntetésére vezetnek, szívesen és busásan jutalmazunk.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
Budapest.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascinus“ -

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva **nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyüt a kopástól.**

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

== Bármely kardra könnyen ráerősíthető. ==

Legtöbb államban szabadalmazva.

Viszontea rusitók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
BUDAPEST.